

Lectura de l'Obra Escultòrica

per Albert Valera.

Durant els cursos 1996-97 i 1997-98, vaig impartir en la Facultat de Belles Arts l'assignatura optativa: **Lectura de l'obra escultòrica.**

Aquesta assignatura partia d'una idea bàsica : Un bon creador es també un bon espectador, capaç de entreveure les idees, els conceptes , les emocions que l'autor deposita en la seva obra.

Als alumnes configuraven una lectura personal a partir de l'observació directa de l'obra o la documentació gràfica presentada en classe. Posteriorment s'elaborava un petit document amb les parts més significatives de cada una de les lectures , que servia com guió per el posterior anàlisi col·lectiu. Aquelles sessions de lectura permetien configurar una mirada plural, activada a partir de les ressonàncies que les escultures activaven en la percepció individual de cada un de nosaltres.

A continuació trobareu el guió de discussió de 9 d'aquelles lectures:

Jordi Canudas "Desde un lugar I"

Antoni Abad "S.T.Mòbil"

Chris Burden "Tots els submarins dels Estats Units"

Ramón Guillen Balmes "Arqueologia d'artista-objects trouvés"

David Mach "La Tour Eiffel"

Ester Partegàs "Pròtesi"

Jaume Plensa "Boîte d'ombre II"

Manuel Saiz "Sin Título"

George Segal "Tres personas en cuatro bancos"

Jordi Canudas "Desde un Lugar I"

Jordi Canudas

"Desde un Lugar I"

"L'expressió que no hi ha res que expressar, res amb què expressar-ho, res des d'on expressar-ho, no poder expressar-ho, no voler expressar-ho, juntament amb l'obligació d'expressar-ho."

Samuel Beckett

(Text reproduït al cat. de l'exposició: RES, NADA, NOTHING de Jordi Canudas al Centre de Lectura de Reus.1990.)

"El banc també és diferent, a un terç d'aquest fa un gir cap al quadre, es reuneix amb ell, ens indica cap a on hem de mirar".

"No hi ha espectador ni espectacle".

"El cautxú és estret dels arbres, és un material manipulat la fusta també l'han tret dels arbres; el ferro de la mina. Tots els materials ja formaven en el seu estat natural un paisatge, potser eren diversos paisatges, potser el quadre negre és la suma de molts paisatges, de molts llocs i els podem veure desde un lugar".

"Nos encontramos en una situación en que los objetos con los que nos enfrentamos, sus dimensiones son equiparables con las medidas

del uso habitual del hombre".

"Dues coses, quietes i no gaire estranyes, però si peculiars".

"L'aire circula per aquest banc que mira, pensa i observa aquella superfície negra que té al davant, s'estableix un diàleg. El negre (l'absència) fa present algun indret".

"La forma piramidal del marc crea una sensació d'embut que et xucla a l'interior del quadre, i d'aquesta manera quedar envoltat, completament bocabadat per la foscor, aquest negre, aquest extrany NO-RES".

"Sembla que el banc tingui aquesta forma per tal de que l'espectador, assegut al banc, no

Lectura de l'Obra Escultòrica

per Albert Valera.

Durant els cursos 1996-97 i 1997-98, vaig impartir en la Facultat de Belles Arts l'assignatura optativa: **Lectura de l'obra escultòrica.**

Aquesta assignatura partia d'una idea bàsica : Un bon creador es també un bon espectador, capaç de entreveure les idees, els conceptes , les emocions que l'autor deposita en la seva obra.

Als alumnes configuraven una lectura personal a partir de l'observació directa de l'obra o la documentació gràfica presentada en classe. Posteriorment s'elaborava un petit document amb les parts més significatives de cada una de les lectures , que servia com guió per el posterior anàlisi col·lectiu. Aquelles sessions de lectura permetien configurar una mirada plural, activada a partir de les ressonàncies que les escultures activaven en la percepció individual de cada un de nosaltres.

A continuació trobareu el guió de discussió de 9 d'aquelles lectures:

Jordi Canudas "Desde un lugar I"

Antoni Abad "S.T.Mòbil"

Chris Burden "Tots els submarins dels Estats Units"

Ramón Guillen Balmes "Arqueologia d'artista-objects trouvés"

David Mach "La Tour Eiffel"

Ester Partegàs "Pròtesi"

Jaume Plensa "Boîte d'ombre II"

Manuel Saiz "Sin Título"

George Segal "Tres personas en cuatro bancos"

Jordi Canudas "Desde un Lugar I"

pugui allunyar-se de la visió d'aquesta pisarra-finestra".

"La forma de los dos objetos de esta obra hacen alusión a una función la del marco o ventana y la del banco; los materiales también son los habituales de estos objetos y el título nos hace pensar en la relación de la mirada y la situación espacial".

"También podemos ver el marco como un contenedor de miradas y presencias".

"Quasi bé per inèrcia, es posa en marxa la idea de mirada, de situació espacial i ens demanem com s'hi estaria en aquest banc, un banc que no té on recolzar-se, i donat que és un banc cal que funcioni com a tal; cal que hi seiem, que descansem en ell veient el que ens passa al davant observant, examinat el que tenim enfront, cal que hi contemplen des d'ell, desde un lugar".

"Peculiaridad formal del banco, tensión espacial entre elementos, cambio de ritmo, interrupción, bifurcación del recorrido lineal paralelo a la pantalla, descansillo (pasillo)."

"Funcionalidad de banco dentro del recorrido,

fijación de un punto de vista de la pantalla."

"Dimensión pantalla/biselado marco/ángulo banco/punto de vista a pantalla centro de atención visual".

"Tal vez a la ambigüedad o aquello que es claro y evidente... .Podemos sacar muchas lecturas, pero intentando ser lo más objetivo posible, diría que el autor con ambos elementos dispuestos de esa manera, nos invita a la reflexión de algo confuso, tal vez sin existir o aún sin determinar".

"El punto de vista de esta imagen es la del fotógrafo-espectador que, contempla un diálogo entre ambos objetos".

"Respecte a la forma dels objectes es pot veure que són formes simples".

"Desde un lloc inmovil, contemplen un objecte de sensació inestable".

"Gràcies al color negre del cautxú l'autor aconseguix donar aquesta sensació de profunditat, que fa que la mirada s'endinsi per la finestra que descriu el marc per veure allò que hi ha a l'altre costat".

(textos extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 31 d'octubre de 1996)
Albert Valera

Antoni Abad "S.T.Mòbil"

Antoni Abad

"S.T.Mòbil"

"Considero que en el meu treball hi ha d'haver implícit un aspecte viu. No puc concebre una peça estàtica. Això pot venir donat de moltes maneres: pot estar suggerit o ser molt explícit. Si en un principi era la combinàtoria d'elements de colors la que donava unes seqüències, més endavant era la peça mateixa la que podia ser transformada. Finalment, el que faig és presentar una de les opcions de la peça, sovint condicionada a les característiques de l'espai on es troba instal·lada. De vegades, en una sèrie de fotografies mostro d'altres possibilitats de la peça. Aquesta seqüència representa una part del total d'opcions. Però, efectivament, l'espectador pot descobrir-ne d'altres."

Antoni Abad.

(Catàleg Antoni Abad. Museu Morera. Lleida. 1991.)

"Aquesta obra d'Antoni Abad neix de la construcció per acumulació modular d'elements repetits i desmenteix alhora les garanties formals del procés, al posar més èmfasi en l'acció que en la imatge, en la dissolució del fragment dins d'aquesta infinitat suggerida."

"Per tant crec que s'estableix una paradoxa entre el títol i l'obra, ja que un mòbil tradicionalment entès, es mou gairebé per si mateix, aquí en canvi, m'agradaria veure què passa si en una exposició, comencem a manipular l'obra, així, proposo un nou títol: S.T. Mòbil?."

"La cadira ja no és cadira, és una articulació

del nou personatge, simètric i senzill, tant en materials com en línies, però que és capaç de ser terrestre i a l'hora de jugar amb l'aire."

"Tot convida al joc, a l'experiència física per despertar la imaginació. En aquest cas no crec tant en el caràcter estètic dels objectes sinó més aviat amb l'experiència. En aquell blanc que et produeix l'acció de joc, la concentració que no s'atura, que no s'atura en la reflexió i consumeix l'acció."

"Antoni Abad converteix un volum estable i rígid en un de flexible i en tensió. Aquesta tensió es repeteix en la combinació dels materials i en el desplegament de l'estructura

escultòrica."

"Hi ha un component molt fort que és l'equilibri, que també apareix en altres treballs d'Antoni Abad, i en suports molt diferents, així com aquesta màgia que et sorprèn, perquè no acabes d'entendre com s'aguanta. O com d'una forma lineal, es transforma en una circular."

"Encuentro la pieza sugerente, ingeniosa y con cierta fantasía, da la sensación de que el autor intenta darle otra utilidad a las cosas como cuando eres un niño y te permites que los objetos se transformen a tu gusto."

"La invasión del espacio se hace evidente. La pieza pasa de ser totalmente horizontal a llenar una vertical en forma de circunferencia. La expresividad de la pieza se centra en el proceso de despliegue de la misma, en esta movilidad y dinamismo que viene marcado por el simple mecanismo de la silla plegable."

"Cadires plegables i una altra volta allò de mides variables. Deu estar de moda canviar l'ordre de les coses."

"Al abrir las sillas la forma se va desplegando, de este modo la forma lineal primera genera una forma semicircular, orgánica (como la del movimiento de un ser vivo)."

"Destaco i sintetitzo, doncs, conceptes: conjunció de contraris (d'aparença) assaig amb la sorpresa, dinamització de l'instant i enregistrament d'una seriació."

"El discurso de Abad parte de un acto que, aprendido desde temprana edad, ha perdido su capacidad para llamar nuestra atención, y ha caído en un automatismo sin sentido, este acto es el de plegar, y el carácter plegable de las cosas."

"...hacer y deshacer, construir y desconstruir; y en este caso plegar y desplegar, consiguiendo una forma con la posibilidad de recuperar la inicial."

"Es la escultura de Abad una representación del objeto abstracto, sin otra más trascendencia que la de agotar los propios recursos que ofrece un determinado material; es decir, una existencia pura que trata de alejarse de todo

simbolismo e incluso de cualquier interpretación humana?."

"Para empezar, creo que esta obra se encuentra en el límite entre pieza escultórica y objeto."

"Dado que el autor ha asumido, bajo su responsabilidad, el hecho de no titular la obra, la lectura que me ofrece (o la sensación que me da, que siempre me han dado las obras sin título) es de autonomía propia; hecho que borra al autor, como si nunca hubiera existido, o al menos que el autor no la recuerda..."

"Suscitar, originar, causar, ocasionar inquietud al espectador es lo que pretende Antoni Abad cuando presenta su obra Mòbil, activa, movable, variable y segura, estable, cuando está inmóvil, expuesta."

"..., el sentit de la permutabilitat, de canvi, de joc d'equilibri i de ritme ascendent hi són presents degut a les diverses posicions que pot adoptar, però mai serà palesa la funció per la qual han estat creats aquests objectes, i la capacitat d'engendrar un discurs serà múltiple degut aquesta diversitat de posicions."

"Aquest canvi que es produeix et fa reflexionar en el sentit formal i espacial, però sobretot conceptual; on el més important no és aquest canvi de forma; sinó l'acció que fa que l'obra canvi i no sigui estàtica; on el principal element per a que això passi ets tu, l'espectador actiu, que a part d'intervenir amb la mirada intervens amb la decisió conceptual pròpia de poder canviar-lo."

"Las sillas son objetos que poseen un movimiento individual, cada una se plega y se abre. En este Mòbil las sillas pierden su mecanismo individual para realizar un movimiento conjunto."

"En aquesta obra, Antoni Abad ens planteja un joc. Es necessita de l'acció, perquè la peça es realitzi. Estem convidats a variar-la físicament. O és més aviat una proposta de joc mental?."

"(...) Penso que tant les obres Minimal, com aquesta mateixa d'Antoni Abad, estan a mig camí de la participació directa de l'espectador. Penso que són encara (i no vull dir que s'hagi

Antoni Abad "S.T.Mòbil"

de variar), hereus de la tradició d'autoria que ha acompanyat l'art al llarg de la història, com si estiguéssim a mig camí de despendre'ns d'aquesta propietat que és l'obra d'art." "Que hi ha darrera d'aquest moviment articulats?. Potser tan sols les possibilitats limitades de cada cos."

"Crec que l'obra crida l'atenció per la seva simplicitat. Com amb tan pocs elements es pot aconseguir aquest joc que sembla trobat a l'atzar, però que segur que ha estat molt estudiat."

"Antoni Abad juga amb l'estructura d'aquesta

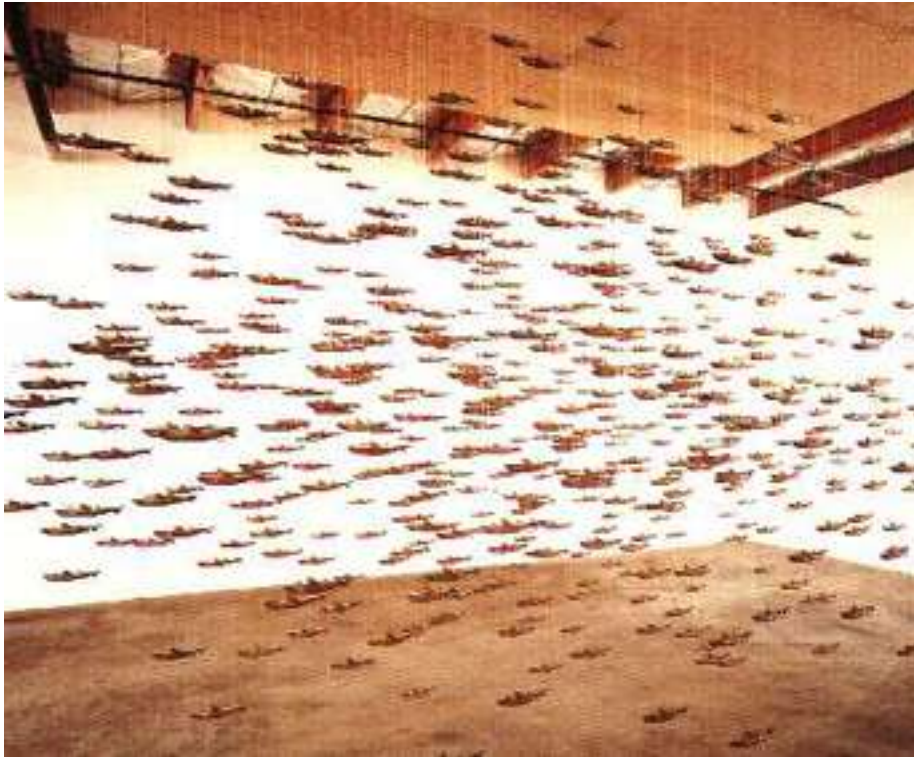
obra otorgant-li diferents posicions les quals creen noves formes, com un cuc articulant el seu cos."

"Però aquesta vegada, el títol sense títol, em despista, em desconcentra amb la mirada i aquesta peça ja no em diu res més, veig el que veig, el que hi ha davant meu."

"No s'entén com un cúmulo de mòduls sinó com un conjunt que permet ampliar-se sense que en variï el sentit, però no permet disminuir-lo en excés, segurament per la falta de mobilitat que això comportaria."

(Textos extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 11 de desembre de 1998.)
Albert Valera

Chris Burden "Tots els submarins dels Estats Units"

Chris Burden "Tots els submarins dels Estats Units"

"El canvi d'escala crec que forma part d'aquesta crítica, un submarí de la mida d'una truita, un element militar convertit en una joguina de cartró, inofensiva i indefensa. Els submarins ara passen de ser observadors a ser observats, estan a l'abast de totes les mirades, i aquest cop no poden fugir submergint-se."

"Amb un títol com Tots els submarins dels Estats units d'america es dona nom a una instal·lació que, si enlloc del Dallas Museum of Art s'hagués col·locat en qualsevol museu d'història dels Estats Units o bé de la marina americana, i si el nom de Chris Burden no figurés en la fitxa tècnica, possiblement no se l'hagués tractada de la mateixa manera; la seva condició d'obra escultòrica hagués estat qüestionada i és possible que substituïda per una informació i documentació més del fons d'un centre museístic no específicament dedicat a l'art."

"L'obra envolta l'espectador transmetent-li la fragilitat de les peces, però alhora esgarrafa pensar que tots aquests submarins existeixen o van existir, que són o eren peces d'un joc

preparades per matar."

"Em situo entre tots aquests 625 submarins, dins d'una atmosfera d'intemporalitat. En deixo rodejar. Van tots seguint una mateixa direcció, un rumb cap un mateix destí. La particular història de cada un d'ells sembla confluir en un mateix punt. Quin serà el seu dramàtic destí?. Només hi ha lloc per a la tragèdia."

"Lo aparentemente real y la realidad de lo aparente quedan integrados plástica y conceptualmente por la capacidad de suscitar la duda, la reflexión y el diálogo entre el referente que presenciamos y el referente que reconocemos inmediatamente en nuestra memoria."

"Al mismo tiempo crean una sensación de velocidad, que nos la dan a través de sus colocación. Están situadas a diferentes distancias y alturas, como si de una competición se tratase, disputándose el primer puesto"

"... crec que el llistat de noms dels submarins

Chris Burden "Tots els submarins dels Estats Units"

està disposat com si d'una llista de difunts es tractés. Com si tota aquesta reunió de submarins fos un cementiri flotant, a la deriva."

"Pero al final te das cuenta de que todo es producto de la imaginación de un niño, de que nadie más puede imaginarse todos esos submarinos (con un marcado carácter bélico) avanzando de manera tan pacífica como un banco de peces. Ese tipo de peces que cada vez que una ballena bosteza debe comerse el banco entero sin querer."

"És una obra informativa."

"La finalitat és la de produir un determinat clima a l'espectador i incitar-lo a participar-hi activament. Jo espectador i actor alhora."

"Están inmóviles en el espacio, expectantes."

Aguardando el momento propicio. Todos los efectivos de esta gran nación se han movilizado para amedrentar al enemigo, para intimidarle con su potencial. Y están allí silenciosos, en aquel instante callado que precede a la batalla."

"Un bombardeig que apunta cap a una direcció cap a unes dades i noms, cap a uns fets reals que es despleguen per columnes en una gran pared blanca."

"Per altra banda, observem un treball meticulós en cada submarí, com qui construeix maquetes i somnia que algun dia esdevindràn reals."

"Suspendidos del aire, la ilusión es la que levitan, pero el título sugestiona y hace que el espectador crea que está bajo el agua..."

**(Textos extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 6 de novembre de 1997.)
Albert Valera**

Ramón Guillen Balmes "Arqueologia d'artista-objects trovés"

Ramón Guillen Balmes "Arqueologia d'artista-objects trovés"

"...en el catàleg d'objectes, perfectament classificats i etiquetats que configuraven l'Arqueologia d'artista i ens convidaven a fer un viatge per la memòria a través d'uns estris i unes eines d'un temps passat, l'interès pel cos, des de diferents vessants, les connexions entre la part més física i allò que és psicològic, les prolongacions artificials que el connecten amb l'entorn, etc, ha esdevingut un leitmotiv constant en el treball de Guillen Balmes."

Montse Badia.

(text extret de l' article Models d'ús de Guillen Balmes, Diari Avui 18-4-93).

"Objectes trobats, trobats a l'interior de l'individu potser en l'apartat físic o només en l'espai mental, segurament a mig camí de l'un i de l'altre. Són uns objectes pròxims, familiars, de la persona, quasi ortopèdics."

"Tous com els somnis i els núvols, com tot allò màgic i potser irreal."

"Mantenen les seves formes originals, algunes cotidianes, reconeixibles, altres realment rares. Però aquesta raresa no et deixa indiferent, i et confon la percepció, i formes tan dures i fortes com els ganivets es converteixen en elements tous, revestits per un estrany feltre beig."

"La obra en su conjunto es comparable a un panel de herramientas colgado de una pared, en que las herramientas estan dispuestas para cogerse, cogeme y averigua que objeto soy, para que sirvo."

"Són objectes no reconeguts per mi mateix, objectes ara ordenats. Objectes que no tenen cap utilitat, cap origen concret, cap relació. Són estèrils, ja que no donen cap informació de si mateixos, blancs. Són qualsevol cosa i serveixen per qualsevol cosa, amb una única intenció: el desconcert. "

"Em fa recordar aquells llibres plens de gravats de tota mena amb una diversitat infinita d'objectes i d'animals."

Ramón Guillen Balmes "Arqueologia d'artista-objects trovés"

"El títol de l'obra ens dona el factor temps com a punt important de referència. Ens indiquen la temporalitat d'uns objectes que han estat trobats i que pertanyen a un artista. Amb això ens trovem enfront la paradoxa de que l'artista crea uns objectes que figuren ser una troballa."

"Crea un diàleg, un joc amb l'espectador que es veu obligat a fer correr la imaginació i divagar sobre l'ús de cada un d'aquests embolcalls, que no s'haurien de reduir a ser observats, sinó que haurien d'estar a la disposició de qualsevol altre sentit."

"Tots aquests elements han perdut la seva identitat, han passat a ser altres coses."

"La integración y la individualidad de los elementos suspendidos en el espacio plano conlleva aceptar la inquietud que nos provoca lo aparente, y lo sorprendente de aquello que se nos escapa a los sentidos en el quehacer cotidiano."

"Objectes de l'ahir. Vàlids eternament. Vint i nou vestigis materials per elaborar la història de l'artista. Utilitaris?. Quina relació hi tingué? Què poden dir-nos?."

"Prescindint d'aquests, l'artista ha necessitat molts altres instruments. Els necessaris per a obtenir la precisió, l'aliment, la distracció..."

Instruments que han respost a necessitats fonamentals."

"Cadascú troba el seu lloc, des de la seva condició, cadascú expresa quelcom que enriqueix subtilment el conjunt."

"... les formes d'aquests objectes poden recordar diferents eines d'artista, però R. Guillen Balmes juga a un doble joc quan emprava materials tan febles com el feltre o la roba per fer aquestes eines. Eines inservibles?. O potser tenen una gran utilitat per a l'artista?."

"Menos la 28, reza el paréntesis. Quizás justamente la pieza que falta es la que consigue crear más misterio, ser más sugerente. Hay 29 piezas que vemos, que conocemos. La que falta no sabemos como es y en este no saber se crea la magia de lo desconocido, de lo oculto, de lo secreto. Se crea la duda del por qué de esa ausencia."

"Quizás se ha perdido, o está aparte en otro panel, o no aparece en la fotografía. Quizás no ha sido cosa del autor este paréntesis. Prefiero no saberlo, y poder pensar así como debe ser la pieza 28."

"...i aporten un tipus de sensibilitat diferent perquè aquesta ve evocada per la història de l'home, la nostra història que ens envolta."

(Fragments de les lectures dels estudiants en la sessió del 9 d' Octubre de 1997.)
Albert Valera

David Mach "La Tour Eiffel"

David Mach "La Tour Eiffel"

"Durante mi etapa de estudiante trabajé en varias fábricas de gran producción, donde es posible ver un mismo objeto repetido centenares de veces. Esto me marcó profundamente."

David Mach

"Alhora aquesta pseudoarquitectura no és independent, necessita totalment de l'angle que la suporta, necessita de les parets,... podriem dir que és una arquitectura per viure. (...) M'agrada com Mach enganya les nostres retines a la manera de l'Op Art, i construeix una gran forma vertical mitjançant horitzontalitats."

"La torre Eiffel pués, como símbolo de vidas, del paso del tiempo, de suma de gentes queda recogido en esta escultura de David Mach, gracias a la unión de diferentes revistas que formarán la mismísima torre Eiffel. Las propias revistas, seguramente, son pequeños resúmenes, pequeñas crónicas de lo acontece en el resto del mundo..."

"Tot sembla ésser una desmitificació del monument. Per altra banda, si ens fixem amb les peces, les revistes també prenen un caire metafòric. És a dir que en aquest cas el material revela tota una sèrie de connotacions:"

"Aconsegueix fer un paral·lelisme entre l'objecte com un mòdul que es repeteix per aconseguir la forma (revistes) i l'objecte mitificat (torre), afirmant-lo com un objecte de consum en el present, pel fet de ser dos elements usats en massificació per la societat."

"...David Mach dóna una opinió, un consell, fa una crítica a l'esperit científic. "

"I per altra banda no és per atzar que el paper siguin diferents revistes, llibres o diaris, (o això sembla). No és un paper qualsevol, és un paper escrit, amb continguts, amb significats propis, és com dir: l'escriptura pot crear, elevar i construir monuments."

"L'atracció de l'escultura rau en la seva capacitat susceptible de ser destruïda; és a dir, en aquest desig que et provoca de desplaçar una de les revistes, tan sols una, tan sols un centímetre. (...) Potser seria agosarat parlar d'una paròdia del mateix autor,

David Mach "La Tour Eiffel"

vers a aquestes construccions mostrades com a representatives, consagrades, intocables, d'un lloc o d'un comú. O potser es val alhora de la interiorització d'aquestes imatges per part de l'espectador. Fins hi tot hi ha qui podria veure una component lúdica o ingènua en la realització, com aquell que fa castells de cartes."

"A la cantonada, distreta i vertical com un camp d'ordi, amb quasi l'altària d'un crit i l'extensió d'una veu enrampada, m'omple de savieses sense adonar-me'n. Té la particularitat de gaudir de la permanència necessària. (...) Llavors, puc intentar refer el mal, sense que l'artista se n'adoni, tornar a construir la gran torre de paper, allà, a la cantonada, ..."

"(...) un volum pesat i fràgil a la vegada. (...) Hi ha un canvi d'adjectius si la comparem amb la torre de Gustave Eiffel. Mentre que Eiffel busca l'equilibri, l'agilitat i solidesa, Mach ens presenta una torre tosca pesada i fràgil."

"El fet de treballar amb llibres, com si de ciment es tractés, dona un caràcter de materialitat de massa a allò que normalment es considera com a unitat, desmitifica la imatge del llibre ja que elimina en certa manera allò més important dels llibres, el contingut."

"Parece ser que la obra se haya realizado despacio. Evidentemente, hay una clara similitud entre La Tour Eiffel de David Mach y la emblemática Tour Eiffel de París en el proceso de realización del proyecto y acabado de las obras. (...) Cada piso simula el costoso, duro y largo trabajo que representaba hacer La Tour Eiffel de París."

"(...) dan como resultado final la figura de la famosa torre de París. De esta manera se plantea un diálogo entre forma y fondo en el que la comparación de la figura con un elemento identificable para el espectador nos lleva a la búsqueda de diferencias y semejanzas entre el uno y el otro."

"Penso que cal començar fixant-nos en que ell s'ha proposat representar clarament alguna cosa o objecte, en aquest cas la Torre Eiffel. Per tant es tracta d'una escultura figurativa..."

"Ya no es la magnificencia y solidez del metal, sino que, es inquietante tal estructura efímera,

inestable, apoyada en tres planos. Realmente no hablamos del mismo objeto."

"Ara Mach, acumula informació més o menys transcendental sobre la societat del moment, bocabadada davant l'espectacle majestuós del diner i de les meravelles que ens venen les imatges. Supera la buidor significativa de l'estructura esquelètica d'Eiffel."

"(...) no és una obra feta de papers de diari. Els diaris ens transporten a la crua realitat, les guerres els accidents... per altre banda les revistes ens obren al món de les novel·les roses, la premsa del cor: princeses, reis, artistes de cine... vides intrascendents, amors i desamors tot una construcció artificiosa i pendulant..."

"No sé si el que l'autor pretén és que captem la peça com un tot o que la desgranem en la mida en que és possible descomposar-la. (...) Penso que és important la manca d'interior quan, precisament una de les coses més extraordinàries de la torre Eiffel, és col·locar-t'hi al mig i sentir la magnificència de l'espai."

"Una vida de consum formada per elements transitoris, ja que les revistes només tenen interès durant un curt període de temps. Aquesta sensació temporal, de poca duració, també la troben en les obres de Mach. D'elles després de les exposicions només queden les fotografies..."

"S'ens presenta recolzada al racó d'una sala; per tant el camp de visió de l'espectador es limita a noranta graus. L'autor, ens anul·la doscents setanta graus. No ens permet circular al voltant d'ella. Per què?"

"El artista consigue que la escultura tenga un diálogo interno muy potente, y como reflejo de esto el espectador no se queda indiferente frente a ella, sino que se ve obligado a cuestionarse diversas cosas. "

"...recuerdos que se elevan a lo largo del tiempo construyendo una especie de pirámide en tu pensamiento, un espacio habitado de ideas."

"Només pots veure i observar el que David Mach vol que vegis exactament aquesta cara de la moneda. Tot i això, t'obre l'ansietat de

David Mach "La Tour Eiffel"

voler anar més enllà de la mirada...."

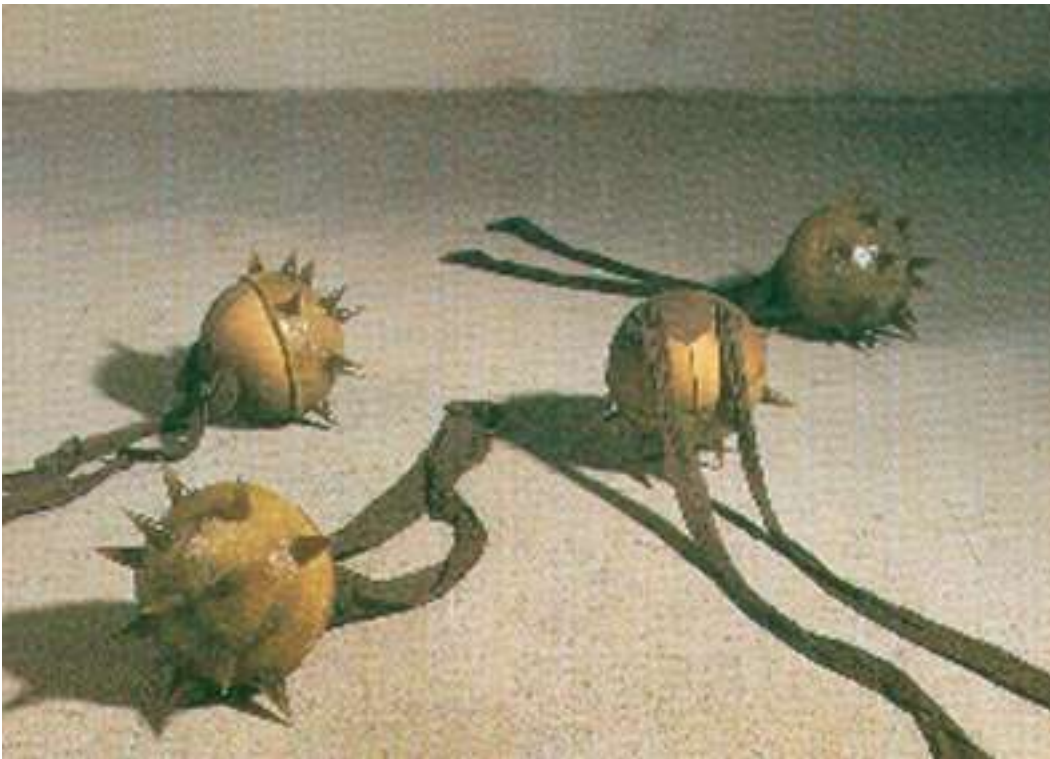
"...l'estratificació, l'amuntegament de revistes, fa que siguem conscients del procés de realització (recreem mentalment aquest procés desmuntem l'obra per tornar-la a reconstruir. Es podria dir que Mach ens converteix en els seus col·laboradors, i no només perquè participem del procés de realització, sinó també perquè l'obra funciona en tant que nosaltres

fem la connexió entre el que veiem (espai) i allò que ens remet (lloc)."

"¿La torre Eiffel de Mach es una desmitificación de su análogo?, ¿o es una apreciación crítica hacia la monumentalización de los mass-media por su aluvión informativo y su poder persuasivo sobre la sociedad occidental?... ¿O es simplemente una escultura post-minimalista?."

(Textos extrets de les lectures del estudiants en la sessió del 16 d'octubre, Sta. Eduvigis i Sant Galderic, de 1998.)

Albert Valera

Ester Partegàs

"Pròtesi"

"Entiendo los objetos como pequeñas defensas cotidianas que nos recuerdan que existimos. Desde ellos me espio. Diluyen la fragilidad de la presencia, de la ausencia, difuminan el espacio de separación, mezclan yos y otros... Siempre hay miedo a la desaparición."

Ester Partegàs.

(Text reproduït al catàleg de l'exposició LENTO. Galeria Ginkgo. Madrid. 1996.)

"No se puede hablar sin decir nada y me fijo en ello. Pongo la mirada, mi atención y reflexiono. Dos y dos son cuatro, salvo cuando no lo son. Busco sin descanso la proporción equivalente entre lo aparente y la realidad específica del invento. No la hallo. Quizás no deba apartarme de lo irónico y así encuentre el orificio exacto por el que mirar. Allí quizás encuentre explicación a lo imposible, a lo inútil, a la circunstancia del acercamiento entre contrarios. Lo pesado y lo liviano, lo rígido y flácido se interponen."

"Son ellos y no lo son. Eran unos y ahora están adaptados a ser otros. Se conforman en ser lo que son, en ser prótesi."

"Les punxes i les mitges. Dos elements diametralment oposats es troben reunits i combinats de manera singular. L'evocació a

la feminitat feta a través de les mitges contrasta amb una violència més aviat masculina encarnada en unes punxes agressives."

"Hi ha molta distància entre aquests dos cossos, produeixen sensacions molt diferents i veure'ls en contacte produeix un efecte estrany."

"Cuatro objetos de iguales características que parecen haber sido dejados más que apoyados, o quizás haber caído de algún sitio y haberse situado al azar sobre el suelo."

"L'Ester Partegàs juga doncs amb termes tan actuals com són l'espai-temps, l'efímer, les coses que canvien, que es generen, que neixen i moren."

"Contrasta el material sòlido, opaco, duro y

Ester Partegàs "Pròtesi"

brillante de las bolas con el blando arrugado y maleable de las medias, que no parecen encontrar su sitio, están abandonadas, tiradas, prendidas de las esferas."

"Finalment, les mitges, ens arriben com quelcom familiar que en la peça han perdut la seva funcionalitat ; ara sembla que aquestes mitges llargues i primes estiguin a mena de cintes per lligar les peces a algún lloc, com si realment no es trovessin al seu lloc adient i romanguessin esperant que algú les col·loqués. Això reforça la idea llençada pel títol, pròtesi ; és quelcom pensat i construït per anar adherit a algun lloc, serà una persona ?."

"Creo que ni el numero ni la disposició de las bolas son determinantes en la lectura de esta obra, hay simplemente varias, quizás con una finalidad de reiteración, de que el mensaje quede reenunciado."

"Pròtesi. La força mental que es genera en

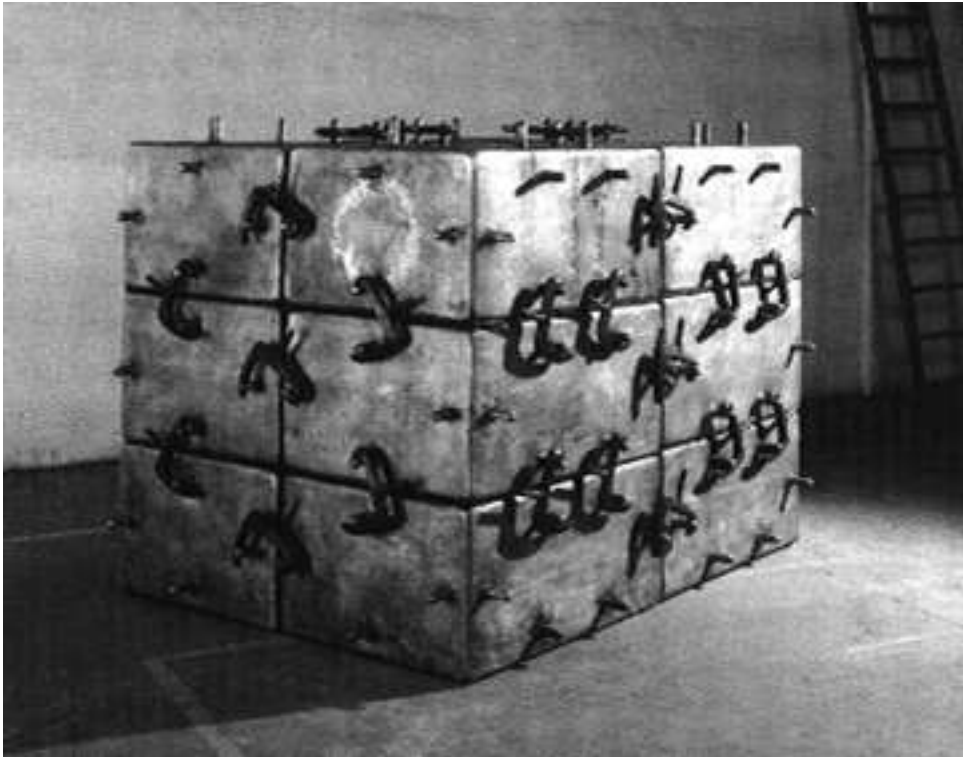
aquesta obra ens condueix gairabé de forma inevitable a pensar en un cos -donem per assentat que és humà- amb el que ens identifiquem per la senzilla raó que aquest no hi és. Però no només això : ens està fent cabillar sobre una absència del mateix cos que ni veiem, que és allò que pretén suplantar la pròtesi, amb el qual estem estirant el fil d'unes suposicions que, malgrat la redundància, no tenen cos."

"Nunca se consigue pero una prótesis debe cumplir dos objetivos: pasar desapercibida (todo el mundo se avergüenza) y resultar cómoda, que también pasase desapercibida a nuestro propio cuerpo."

"Existe un diálogo, una conversación que no se del todo hacia donde se dirige, pero sí se que se trata de un juego entre la parte material y el espacio..."

((Textes extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 20 de novembre de 1997.)
Albert Valera

Jaume Plensa "Boîte d'ombre II"

Jaume Plensa

"Boîte d'ombre II"

"Obstruir l'entrada. Tancar l'espai. Barrar la porta. Establir una nova mesura entre les parets i nosaltres. Tornar-se lent, molt lent, tres vegades més lent."

(Fragment d'un poema de Jaume Plensa.)

"La consistència del material rígid i opac condueix a un accés restringit de sensacions, tan sols el seu caràcter de ser idolàtric prefigura una única concepció: la seva forta autonomia proclama un absolutisme propi, ensimismat, ajeno a tota influència exterior possible. Així doncs, la escultura de Plensa se deriva a tres dimensions: el material, l'espai i l'emoció"

"... està realitzada en alumini el que ajuda a donar la sensació de pèrdua de pes respecte al volum, el que ajuda a crear la capacitat de tancar reflexos intuïts, de reflectir siluetes i ombres, el que li fa ser una caixa enigmàtica que es tanca en si mateixa com una closca."

"Boîte d'ombre és una caixa, un recipient, un contenidor. El seu interior és inaccessible. No podem saber si és una caixa buida o plena. Aquesta caixa no té tapa. Però no passa res."

El que conté aquesta caixa no necessita d'un espai interior."

"Aquesta tensió que provoca el que la caixa oculta, es veu augmentada per aquesta espècie de grilles que unen, d'una manera gràfica i potent, els diferents cubs que la conformen."

"La forta presència que transmet en l'espai, no ens ve determinada només per la seva massa volumètrica que ocupa, sinó també per tot el que deixa d'envair, la relació que s'estableix entre l'objecte i l'exterior igual que el dins i el fora. Aquest espai interior s'ens presenta però de forma misteriosa..."

"L'hermetisme formal em dona poca a pensar en l'hermetisme conceptual, el qual m'indueix a la desorientació"

"Les tanques són d'alguna manera les que carreguen de sentit l'obra. La seva presència,

Jaume Plensa "Boîte d'ombre II"

en un nombre tant elevat, fa que l'espectador prengui consciència de que allò pot ésser quelcom terrible si s'allibera."

"És molt suggerent per a mi la impossibilitat de penetrar en l'interior de l'obra, fet remarcat per la manca d'obertures. Això fa augmentar l'interès de l'espectador per imaginar què guarda l'obra al seu cor. I és en aquest punt que ens introduïm en la relació que guarda amb el seu títol. Jo relaciono una caixa d'ombres amb una caixa plena de misteri, una incògnita de referents."

"La obra de Jaume Plensa puede definirse como una gran pantalla. La finalidad de esta caja es ocultar, esconder la visión de alguna cosa muy privada. Es demasiado íntimo y particular para entregarlo al público. No obstante, este magnetismo atrae la atención del espectador. Te engancha como un imán."

"Jaume Plensa titula la seva escultura Boîte d'ombre, Caixa fosca, la qual cosa ens fa pensar que no es tracten de blocs metàlics agrupats sinó que hi ha una absència de massa interior; dins del cub només hi trobarem la foscor o el no res. Hi ha un joc entre els sentits i el pensament; entre el concepte del buit i el ple. Mentre que la nostra percepció concep l'obra com una massa plena, aquesta visió es buida al dir-nos que es tracta d'una caixa."

"La silueta propuesta puede coincidir con muchas imágenes, un gran acorazado en la inmensidad del mar, un edificio de pisos, un mueble lleno de cajones y de tiradores deseando ser abiertos...Una construcción solitaria e incognoscible...."

"Estos ganchos evitan que la pieza pueda parecer inestable, quebradiza o de fácil deconstrucción, ya que al sujetar con fuerza las unas con las otras, las hace parecer un todo. Pero un todo fraccionado, formado por partes..."

"La capsa d'ombres no és llarga. La capsa d'ombres guarda secrets que ningú no sabrà mai perquè ja no hi són. És com una paret ombrívola de pedra humida que ha sortit d'un cementeri. La capsa d'ombres és trista i gairabé no parla."

"Un espai tancat, en silenci, és a dir, la nostra

pròpia capsa, on només hi estiguessim nosaltres i les nostres propies ombres."

"Plensa hace presente el vacío mediante la negación del mismo, mediante la evidencia aplastante del volumen."

"Per uns moments podem ser freds com l'al·lumini, pesats com el ferro, dividits, espessos, difícils, quadrats, in mòbils... com la Boîte d'ombre..."

"Pens però que el que em queda és la imatge d'unes peces ben lligades que han passat per un treball molt físic. Una reunió de capsos precintades amb la idea de que el hi pugui haver dins és algo valuós, està protegit i penso que es tracta del valor del mateix material....."

"D'altra banda, la presència d'aquests ganxos-que tècnicament podria haver-se estalviat l'autor-concentren i generen una tensió: sembla com si al desfer els ganxos (responsables de preservar la fragilitat de l'obra) se'ns desmuntaria l'obra."

"Cerrado de fuera, cerrado en sí misma también, como si protegiera al contenido importante. La pieza estimula de saber de lo que hay dentro. ¿Será vacío?."

"Posem pel cas, que jo sóc un escultor habituat a treballar amb formigó i ferro, i no necessito cap mena de parent que m'ajudi en res. Treballant al meu estudi, trobo atzarosament una forma que m'atrau. M'atrau per la seva pròpia evolució autònoma."

"La elección de los materiales se debe a una predilección especial del artista por el fundido, que se relaciona con el carácter irreversible que la técnica impone, ya que el proceso no permite el retoque."

"Crec que és una obra que necessita d'un cert temps d'observació; no és una obra ràpida, la intenció i el sentit de la qual es capti a simple vista. Cal un temps de reflexió. Però alhora, el que sí que es capta a primer cop d'ull és la materialitat, el volum, la forma de l'obra. És una obra molt contundent. Contundent, molt pesada, i estàtica...qualitats que difereixen totalment de les de les ombres : sutils, llaugeres i sovint dinàmiques."

Jaume Plensa "Boîte d'ombre II"

"Finalment, el primer que m'ha vingut al cap amb tot això, i sobretot amb la paraula ombra, ha sigut el mite de la caverna de Plató on les ombres reflexades a la paret de la cova cobren un sentit fundamental al món de les idees..."

"Las uniones entre las partes, las conexiones entre los diferentes ámbitos son a veces forzadas y carecen de delicadeza. No obstante hay conexiones que nunca se producen y que son nuestro propio olvido."

(textes extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 6 de novembre de 1998.)
Albert Valera

Manuel Saiz "Sin Título"

Manuel Saiz "Sin Título"

"No sabemos nada de los objetos, sólo como fabricarlos. Las buenas esculturas no sé por qué son buenas. No sabemos nada del arte, sólo cómo fabricarlo."

Manuel Saiz. Fragment dels textos que acompanyan l'obra : Hecatombe

"Es una estanteria per oblidar llibres, més que per classificar-los, el desordre amb el que se situen, sense cap mena de preocupació per fer visible el lloc on se situa el títol ho fa patent. Sense títol doncs sembla voler fer referència a aquesta incapacitat de reconèixer un llibre a la peculiar estanteria. De fet no importen els llibres que hi ha, podrien ser de qualsevol format i qualsevol tema, llibres escrits i per escriure."

"Me gusta mucho esta obra y no se porqué. Quizas sean los libros, me encantan los libros, y creo que es un objeto con muchas posibilidades artísticas y que apenas ha sido explotado. Llenos de cosas por descubrir, ya dicen muchas cosas sin necesidad de abrirlos."

"Hi veig un procés d'amuntament, d'abandó d'uns llibres, sense que mereixin cap ordre, encara que només sigui cronològic, cap

classificació. Ningú no té temps d'aturar-se a descobrir que contenen, ni tan sols una cosa tan irrellevant, només al principi, com un títol."

"Libros desordenados, comprimidos, apretados, empujados y estrujados. Aprisionados entre el estante y la pared. Estante y pared... espacio cerrado, espacio que encierra, ¿encierra el saber?."

"La totalidad de la pieza tiene forma de cuña, una cuña clavada en el suelo; dicen que la cultura no ocupa lugar, pero los libros si."

"Quasi són una nosa que s'acumula i amontega en un tranquil i potser incòmode repós. Encastats, atrapats en un espai específic; tots els llibres troben el seu lloc dins les cases, troben el seu cementiri particular, un lloc on envellir, ells i els seus continguts."

"Llibres, verticals, horitzontals, diagonals..."

Manuel Saiz "Sin Título"

Llibres, clàssics, antics, moderns... Llibres, noveles, poesies, contes... Un ordre o un desordre temàtic? Lloms i plecs."

"A lo mejor esconde la cultura del propio artista, su intimidad y del todo no quiere que le sea arrebatada."

"Jugar amb la sorpresa. Ubicar un objecte quotidià en un nou espai d'una manera anormal. Però que a més a més aquest objecte, l'estanteria, té uns llibres apilonats d'una forma desordenada per augmentar aquest estat de torbació."

"Què es això, plantejar el dubte, la incertidumbre?, o pot ser simplement, un mètode de treball."

"El desorden de los libros en la estanteria nos resulta extraño, misterioso, encantador. Esta sabiduría, la de los libros, ordenada y metódica, fijada en el papel se levanta arbitraria y caótica, sólo respetando los límites impuestos por esta evocadora estantería, evocadora del rincón de la memoria, del pensamiento, de aquellos recuerdos en la esquina de nuestra mente."

"Ens trobem davant d'una mena de censura, els llibres estan destinats a no ser llegits mai, de cara a la paret per sempre... quins deuen ser aquests llibres prohibits?, per què els ha volgut donar aquest destí l'autor?..."

"O quizás tan sólo sea la configuración de un objeto imposible o la transgresión de un objeto funcional en una búsqueda de expresión que intenta delimitar la idea de la inutilidad de lo

útil. Su esencialidad quizás está en la ambigüedad que genera; su sentido, en lo corriente de ver parcialmente lo cotidiano. Ofrece sin más, lo máximo con lo mínimo."

"Cal destacar la peculiaritat de la forma de la llibreria , em dóna la sensació de que a l'altre costat de la paret hi ha la resta però, de forma invertida."

"És com si aquest desordre no fos casual, sembla com si interiorment esdevingués classificat sota uns criteris particulars de Saiz. Em recorda una munió de llibres apilats sobre la meua taula d'estudi, dels quals jo coneixo exactament la seva situació i ubicació."

"Amb això Sin Título es tractaria més d'una suggerència que d'una indeterminació. I és un joc lingüístic a tenir molt en compte perquè l'obra en qüestió canvia de la categoria d'un simple formal a una intenció molt més concreta."

"Acostant-nos a l'escultura frontalment tampoc podem percebre la presència d'aquestes obres, d'aquests llibres. D'aquesta manera el saber escrit queda hermèticament recusat."

"Llibres, pila de llibres, de colors suaus, prims, gruixuts, verticals, horitzontals, diagonals, petits, no tan petits, grans, no tan grans."

"Aquesta peça em recorda històries relacionades amb llibres, com Fahrenheit 451 de Bradbury o El nombre de la rosa de Eco, té un punt de misteri, parla de la magia dels llibres, del poder de la informació."

(Textos extrets de les lectures dels estudiants en la sessió del 16 d'octubre de 1997.)
Albert Valera